

Festival de Loire

Tekst: Jaap Jager

Als u dit jaar tijd heeft, zet dan de datum van 18 tot en met 22 september in uw agenda. Een rit naar Orleans in Frankrijk is dan zeer de moeite waard om het Festival de Loire 2013 mee te maken, Italië is dan gastland.

De Romeinen wisten het al zeker: vervoer over water was de juiste weg. Na de ineenstorting van het Romeinse Rijk lieten zij als bewijs daarvan in zowel Nederland als in de ons omringende landen, ondergronds talloze schepen na. Sinds men met een historisch en grondig bestuderend oog naar deze opgegraven wrakken is gaan kijken leverden ze tal van replica's op die nu weer, net als duizenden jaren terug, het water dunvaren. Zelfs bestaat er een voorbeeld dat men bijna al die tijd is blijven bouwen: de Zuid-Hollandse boeren-schouw.

Franse scheepstypes

Ook in een land als Frankrijk heeft de Romeinse scheepsbouw haar stempel gedrukt op de handelsvaart en visserij op rivieren en kreken, wat in de loop der eeuwen nog immer bestaande scheepstypes opleverde als de futreau, gabare, chaland, platte, bataisen toue. In basis verschilden deze Franse schouw- en aakachtigen maar weinig van hun Romeinse voorgangers. Dat het met hoekspanten, een plat doorlopend vlak en een heve in beide koppen, geslaagde rompvormen waren, bewees zelfs hun wereldwijde voorkomen. Ging het in eerste instantie alleen voorstrooms de rivier af om de vaartuigen op de eindbestemming als timmerhout uit elkaar te slaan, later lukte het om, voorzien van razeilen, met de van de Golf van Biskaje afkomstige westenwind, retour te varen. Daarnaast werd ook wel met vier tot zes man bemanning stroomopwaarts geboomd, weer anderen lagen 'en train' achter elkaar geknoopt om door de scheepsjager met zijn paardenspan voortgesleept te worden. In de dalvaart drev-
ven de schepen mee op de stroom, net als in ons land de gewoonte was. Tijdens dit zogenoemde stevelen bleef men, door het gebruik

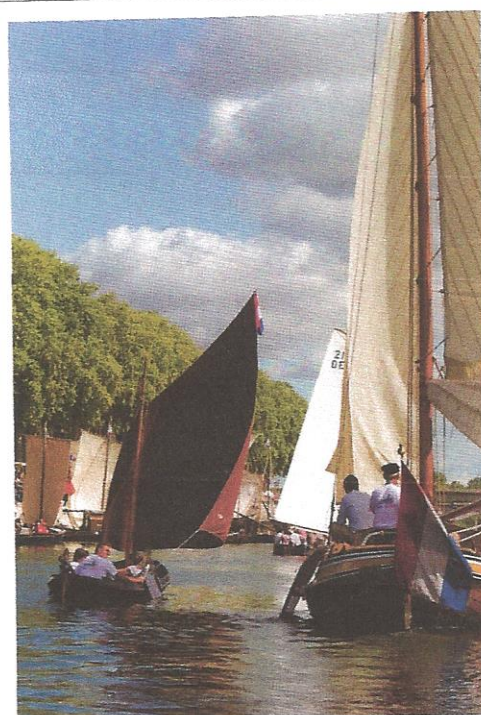
van grote aangehangen roerbladen, goed op koers. Is dit allemaal verleden tijd?

Orleans

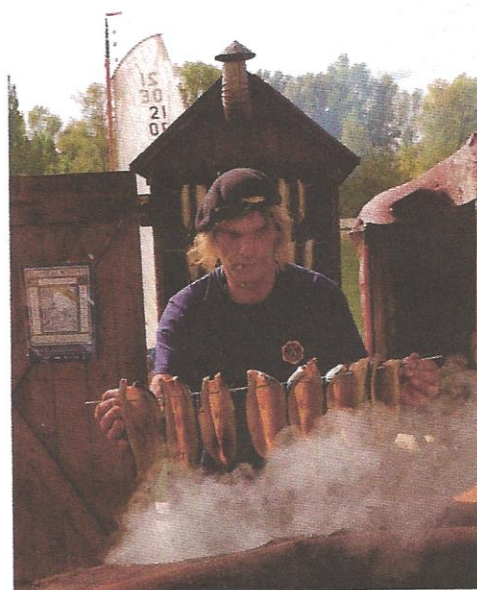
Nee hoor, want om de geschiedenis van Frankrijks rivieren en moerasgebieden levend te houden organiseert de gemeente Orleans om het jaar, met behulp van vele subsidieverstrekkers en sponsors, een groots vijfdaags evenement (kosten ruim 2 miljoen Euro), waarbij de al in de Romeinse tijd bekende stad, de langsstromende Loire en haar aloude binnenvaart als het ware wordt omarmd. De

eerder genoemde vaartuigen en beschreven voortstuwingstechnieken worden hier door enthousiaste bemanningen in een zeer bijzondere, ongedwongen en gastvrije sfeer aan een grote schare belangstellenden gedemonstreerd.

Naast de vele andere uit Europa afkomstige schouwachtige vaartuigen worden voor dit Festival de Loire ook altijd een of meerdere landen met hun typerende vaartuigen door het stadsbestuur als officiële gast uitgenodigd. Zo hebben tijdens eerdere edities uit Mali en Niger afkomstige zeilende *pirogues*, de Niger

Een boeier en een punter. Foto Richard Abbink-VBZ.

René rookt de haring. Foto Richard Abbink-VBZ.

te uitgewisseld en lieten Noorse
eens zien hoe ze in de vroege
en strijdvaardig talloze Europese
beren. In 2009 nog zeilden met
Portugese *barcos rabelos* langs de
oeveren. In 2011 viel Nederland
om van 20 tot en met 25 septem-
berlands vaarverleden te tonen.
voering van scheepshistoricus
hof werd een vloot samengesteld
was voor Neerlandsmeren, rivie-
e binnenwateren. Zo vertrokken
een Fries jacht, een schouwttje,

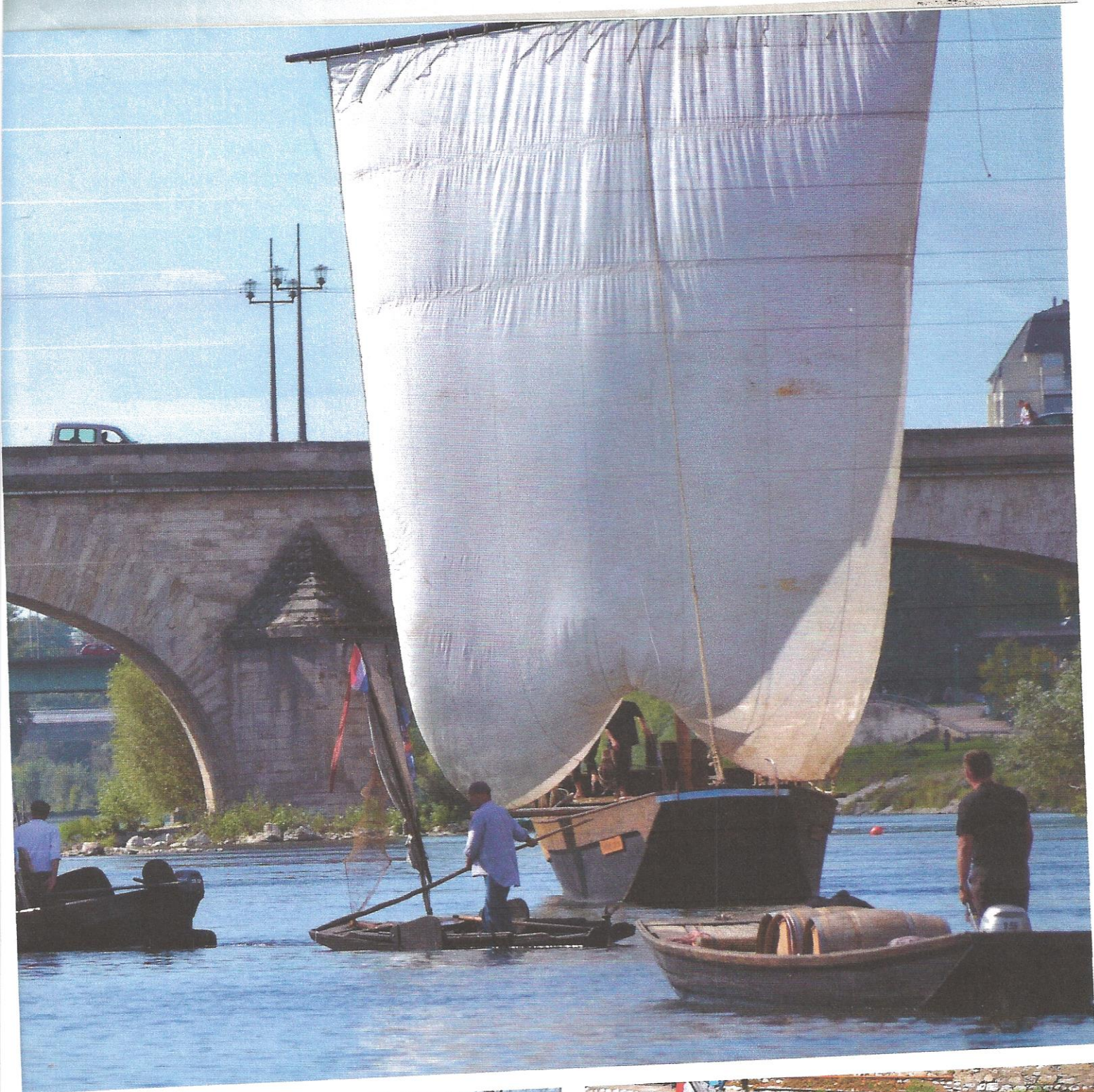
*Op de voorgrond een deel van de Hollandse
delegatie in actie.*

een tjotter en een boatsje van leden van de
Stichting Stamboek Ronde- en Platbodem-
jachten (SSRP) vanuit Langweer per as naar
Frankrijk; ook voor een Gieters puntertje was
nog plaats. De Vereniging tot Behoud van de
Zalmschouw (VBZ) regelde het wegvervoer
van vijf zalmschouwen van Woudrichem
naar Parijs, die daarna via kanalen naar de
Loire voeren. En met een viertal Zuid-Hol-
landse schouwen plaatste de Stichting Veen-

*Grote foto pagina 26/27. De Nederlanders zeilen
tussen de Loire-scheepjes door, alsof het heel
gewoon is.*

Foto inzet: Thedo Fruithof.

Franse schouwen. Foto Ratelband.

Visfuiken, melkbussen, planten en kazen. Het kan niet meer Hollands.

varen Krimpenerwaard (SVK) de vaarpolders van het Groene Hart in de schijnwerpers. In de Krimpenerwaard werkt SVK aan de ontwikkeling van een natuurvriendelijke vaarroute over enkele turfvaarten, waarmee aandacht wordt geschonken aan de vaarpolder en haar streekeigen vaartuig, de boerenschouw.

Per vrachtwagen naar de Loire

Een Boskoopse drielingschouw en een Stolkse stromt-, melk- en visschouw werden op een Franse vrachtwagen geladen om een ruime dag later, het aanhangend kroos in snelvlietend Loirewater kwijt te raken. Voor ons was het na aankomst met een lading kaas en plantgoed bizar om de gelijkenis te zien tussen de boerenschouwen en hun honderden Franse 'neefjes'.

Onder de karakteristieke zware platanen waren boulevard en kade over een lengte van bijna 2 kilometer en 100 meter breedte beschikbaar gesteld voor alle deelnemende organisaties. Hier werd een Village de Pays-Bas ingericht met Goudse kaashandel, Boskoopse varend boomkwekerijverleden, nettenbreien en een levend *Woerkums* visserijmuseum. Geheel in sfeer rookte 'Westfries René' er zijn smakelijke haring en in het Frans mocht de toeschouwer zijn kennis verrijken over traditionele Friese schepen, Frieslandsvaartoerisme alsook het wonen en werken in de waterrijke laagveen-polders rondom Gouda.

Verder stond het vol met stands van Franse organisaties die zich bezighouden met hun streekgebonden vaargeschiedenis, de talloze gebruiken en bijbehorende oude ambachten. Er waren scheepsbouw- en restauratiedemonstraties, historische riviervaartuigen voeren beladen met publiek hun rondjes en het Loiredal werd door de Unesco als beschermd erfgoed aangewezen, toeristisch aangeprezen. Ter versterking van de inwendige mens kon men de hele dag bij de vele tientallen eettentent terecht. En met kunstzinnige kermisattracties, 200 theateracts van spectaculaire Oerolachtige optredens en talloze muziekbands (waaronder de Vlielandse band Drijfhout en het Hindelooper viswijkenkoor Grietje Sprot) kwamen we ogen en oren tekort, met als klap op de vuurpijl een daverende vuurwerkshow.

Ook al werd er als deelnemer van je verlangd regelmatig voor de stad langs te varen en (aan de wal) eventuele passende demonstraties te geven, tussendoor vond je tijd genoeg om elders je licht op steken. Dagelijks stond - hoe kregen ze het voor elkaar - in een overvolle gaarkeuken voor alle 600 deelnemers de avondhap gereed en de nodige nachtrust

vonden we na elke sfeervolle avond in nabij gelegen hotels.

Speciale aandacht was er voor de Hollandse gastvloot tijdens een Parade de Pays-Bas, gevolgd door ontvangst bij het stadsbestuur. Op zondag werd het Festival de Loire afgesloten met de Grande Parade toen bijna alle 260 vaartuigen zich op het water begaven. Ondanks de gigantische drukte, de 7 kilometer stroom en de zigzag laverende Hollandse zeilscheepjes liep deze vlootshow net als de voorgaande dagen onderschitterend weer, zeer gesmeerd en aanvaringen bleven dan ook uit.

Terugkijkend waren de in totaal vijftig

deelnemende Nederlanders vol lof over de geweldige en indrukwekkende sfeer en de fantastische organisatie, onder leiding van Jeff Wagner en zijn Evenements Voiles Traditions (EVT). Verbazingwekkend ook waren de geturfd 650.000 bezoekers...

Was men in het verleden met een boerenschouw vrijwel gebonden aan de polder waar je woonde, met deelname aan dit 'schouwen-evenement' kwamen we nog eens ergens! De eerstvolgende editie van het Festival de Loire is van 18 tot en met 22 september 2013, met dan Italië als gast.

Festival de Loire: het is meer dan een dag-bezoek waard!

